Κυριακή των 318 θεοφόρων πατέρων της πρώτης Οικουμενικής Συνόδου

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 11 Ιουνίου, 2021

Την έβδομη Κυριακή από το Πάσχα εορτάζουμε την εν Νικαία πρώτη Οικουμενική Σύνοδο των τριακοσίων δεκαοκτώ θεοφόρων πατέρων.

*

Την παρούσα εορτή εορτάζουμε για την ακόλουθη αιτία.

Επειδή ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός έγινε σαν εμάς άνθρωπος και πραγματοποίησε με τρόπο ανείπωτο όλη τη θεία οικονομία και αποκαταστάθηκε στον πατρικό θρόνο, θέλοντας οι Άγιοι να δείξουν ότι αληθινά ο Υιός του Θεού έγινε άνθρωπος και ως τέλειος άνθρωπος και τέλειος Θεός ανελήφθη και κάθισε ψηλά, στα δεξιά του παντοδύναμου Θεού (Εβρ. 1:3), και ότι η Σύνοδος αυτή των αγίων πατέρων έτσι Τον ανακήρυξε και Τον ομολόγησε, ομοούσιο και ομότιμο με τον Πατέρα, γι’ αυτό τον λόγο, μετά την ένδοξη Ανάληψη, θέσπισαν την παρούσα εορτή, σαν να φέρνουν μπροστά μας τη συνάθροιση των τόσων πατέρων, οι οποίοι Αυτόν τον Θεό που αναλήφθηκε με σώμα Τον ανακηρύττουν Θεό αληθινό και τέλειο άνθρωπο.

Η Σύνοδος αυτή έγινε επί Κωνσταντίνου του Μεγάλου, στο εικοστό έτος της βασιλείας του (325).

Αφού σταμάτησε ο διωγμός εναντίον των Χριστιανών, αυτός στην αρχή έγινε αυτοκράτορας στη Ρώμη, και στη συνέχεια έκτισε την πανευδαίμονα Πόλη, που πήρε το όνομά του, κατά το έτος 5838 από κτίσεως κόσμου (330).

Τότε άρχισε και η υπόθεση του Αρείου, ο οποίος καταγόταν από τη Λιβύη, ήρθε όμως στην Αλεξάνδρεια και χειροτονήθηκε διάκονος από τον άγιο ιερομάρτυρα Πέτρο Αλεξανδρείας.

Ο Άρειος άρχισε να βλασφημεί κατά του Υιού του Θεού, ανακηρύττοντας Αυτόν κτίσμα και ότι δημιουργήθηκε από την ανυπαρξία και ότι ήταν μακριά από τη θεϊκή αξία και ότι καταχρηστικά λέγεται Σοφία και Λόγος του Θεού –τάχα για να

αντικρούσει τον δυσσεβή Σαβέλιο που έλεγε ότι η Θεότητα είναι μονοπρόσωπη και μονοϋπόστατη και άλλοτε γίνεται Πατέρας, άλλοτε Υιός και άλλοτε άγιο Πνεύμα.

Καθώς ο Άρειος έλεγε αυτές τις βλασφημίες, ο άγιος Πέτρος τον καθαίρεσε, διότι είδε τον Χριστό ως βρέφος πάνω στο άγιο Θυσιαστήριο να φορά ιμάτιο σχισμένο και να λέει ότι ο Άρειος το έσχισε.

Ο Αχιλλάς, ο οποίος διαδέχθηκε τον Πέτρο στην Αλεξάνδρεια, πειθόμενος στις υποσχέσεις του Αρείου, τον αποκατέστησε και μάλιστα τον χειροτόνησε πρεσβύτερο και του έδωσε τη διεύθυνση του διδασκαλείου της Αλεξανδρείας.

Μετά τον θάνατο του Αχιλλά, αρχιεπίσκοπος έγινε ο Αλέξανδρος. Αυτός βρίσκοντας τον Άρειο να λέει τις ίδιες και χειρότερες βλασφημίες, τον έδιωξε από την Εκκλησία, αφού τον καθαίρεσε με τοπική Σύνοδο. Όπως λέει ο Θεοδώρητος, ο Άρειος δογμάτιζε ότι ο Χριστός είχε μεταβλητή φύση, και πρώτος αυτός είπε ότι ο Κύριος είχε λάβει σώμα χωρίς νου και χωρίς ψυχή.

Ο Άρειος λοιπόν, αφού προσείλκυσε στη δυσσέβειά του πολλούς, έστειλε επιστολές και πήρε με το μέρος του τον Νικομηδείας Ευσέβιο, τον Τύρου Παυλίνο, τον Καισαρείας Ευσέβιο και άλλους, και στράφηκε εναντίον του Αλεξάνδρου. Ο Αλέξανδρος όμως κοινοποίησε σε όλη την οικουμένη τις βλασφημίες του Αρείου και την καθαίρεσή του και ξεσήκωσε πολλούς προς απόκρουσή του.

Ενώ η Εκκλησία βρισκόταν σε μεγάλη αναταραχή και καμία λύση δεν φαινόταν σχετικά με τη φιλονικία για το δόγμα, ο Μέγας Κωνσταντίνος απ’ όλη την οικουμένη, με δημόσια οχήματα, συγκέντρωσε τους παρόντες πατέρες στη Νίκαια και πήγε εκεί και ο ίδιος.

Όταν όλοι οι πατέρες κάθισαν, προέτρεψαν και αυτόν να καθίσει, και κάθισε όχι σε βασιλικό θρόνο αλλά σε κάθισμα μικρότερης αξίας.

Και αφού συζητήθηκαν τα σχετικά με τον Άρειο, εκείνος και όλοι οι οπαδοί του υποβλήθηκαν σε αναθεματισμό, ενώ ο Λόγος του Θεού ανακηρύχθηκε από τους αγίους πατέρες ομοούσιος και ομότιμος και συνάναρχος με τον Πατέρα. Αυτοί μάλιστα συνέταξαν και το άγιο Σύμβολο της πίστεως μέχρι το «Και εις το Πνεύμα το Άγιον»· διότι τα επόμενα τα συμπλήρωσε η Δευτέρα Σύνοδος.

Επιπλέον η πρώτη Σύνοδος εκύρωσε και την εορτή του Πάσχα, πότε και πώς πρέπει εμείς να την εορτάζουμε και όχι μαζί με τους Ιουδαίους, όπως ήταν προηγουμένως το έθιμο, και συνέταξε και είκοσι κανόνες περί εκκλησιαστικής ευταξίας.

Το δε άγιο Σύμβολο, ο μέγας και ισαπόστολος Κωνσταντίνος, τελευταίος από όλους

το επικύρωσε με ερυθρά γράμματα.

Από τους αγίους αυτούς πατέρες οι διακόσιοι τριάντα δύο ήταν αρχιερείς και οι ογδόντα έξι ήταν ιερείς, διάκονοι και μοναχοί. Συνολικά ήταν τριακόσιοι δεκαοκτώ.

Οι πιο επίσημοι ήταν οι εξής: ο Σίλβεστρος ο αρχιερέας της Ρώμης και ο Μητροφάνης Κωνσταντινουπόλεως που ήταν ασθενής, οι οποίοι συμμετείχαν με αντιπροσώπους· ο Αλέξανδρος Αλεξανδρείας μαζί με τον Μέγα Αθανάσιο που τότε ήταν Αρχιδιάκονος· ο Ευστάθιος Αντιοχείας και ο Μακάριος Ιεροσολύμων· ο Όσιος επίσκοπος Κουδρούβης· ο Παφνούτιος ο ομολογητής· ο μυροβλύτης Νικόλαος και ο Σπυρίδων Τριμυθούντος, ο οποίος νίκησε έναν παρόντα φιλόσοφο, και αφού (με το θαύμα της κεραμίδας) του απέδειξε το δόγμα της Αγίας Τριάδος, τον βάπτισε.

Κατά τη διάρκεια της Συνόδου δύο από τους αρχιερείς πατέρες απεδήμησαν εις Κύριον. Ο Μέγας Κωνσταντίνος τοποθέτησε μέσα στα φέρετρά τους τον Όρο της αγίας Συνόδου, και αφού τα έκλεισε με ασφάλεια, βρήκε τον Όρο επικυρωμένο και υπογραμμένο και από αυτούς, σύμφωνα με τα άρρητα κρίματα του Θεού.

Αφού τελείωσε η Σύνοδος και επειδή η νεοανεγερθείσα Πόλη είχε ολοκληρωθεί, ο Μέγας Κωνσταντίνος προσκάλεσε όλους τους αγίους εκείνους άνδρες, οι οποίοι και την περιήλθαν και προσευχήθηκαν γι’ αυτή και την αναγόρευσαν Βασιλεύουσα των πόλεων και την αφιέρωσαν στη Μητέρα του Λόγου, σύμφωνα με εντολή του βασιλιά, και έπειτα αναχώρησαν ο καθένας για τον τόπο του.

Πριν όμως ακόμη ο Μέγας Κωνσταντίνος εκδημήσει προς τον Θεό, και ενώ είχε συναυτοκράτορα τον γιο του Κωνστάντιο, ο Άρειος παρουσιάστηκε σ’ αυτόν λέγοντας ότι άφησε όλα τα δικά του και θέλει να ενωθεί με την Εκκλησία του Θεού. Είχε όμως γράψει τις βλασφημίες του και τις είχε κρεμάσει στον λαιμό του (κάτω από το ένδυμά του), και χτυπώντας με το χέρι το στήθος του, έλεγε ότι αυτά πιστεύει, εννοώντας τάχα ότι υπακούει στη Σύνοδο.

Τότε ο βασιλιάς διέταξε τον πατριάρχη της Κωνσταντινουπόλεως να δεχτεί σε κοινωνία τον Άρειο. Πατριάρχης τότε, μετά τον Μητροφάνη, ήταν ο Αλέξανδρος, ο οποίος γνωρίζοντας τη δυστροπία του Αρείου, αμφέβαλλε για τη μετάνοια του και παρακαλούσε τον Θεό να του δείξει αν ήταν αρεστό σ’ Αυτόν να δεχτεί σε κοινωνία τον Άρειο. Και όταν έφτασε η μέρα που έπρεπε να συλλειτουργήσει με αυτόν, προσευχόταν ακόμη πιο θερμά.

Καθώς λοιπόν ο Άρειος πήγαινε στην Εκκλησία, κάπου κοντά στην κολόνα της αγοράς τον κέντησε η κοιλιά του και πήγε σε δημόσιο αποχωρητήριο. Και εκεί σχίστηκε και χύθηκαν από κάτω όλα τα σπλάχνα του.

Έπαθε δηλαδή ό,τι και ο Ιούδας, διότι εξίσου πρόδωσε τον Λόγο· και αυτός που απέκοψε τον Υιό του Θεού από την πατρική ουσία, ο ίδιος σχίστηκε και βρέθηκε νεκρός. Και έτσι η Εκκλησία του Θεού απαλλάχτηκε από τη φθορά που αυτός προκαλούσε.

*

Με τις πρεσβείες των αγίων τριακοσίων δεκαοκτώ θεοφόρων πατέρων, Χριστέ ο Θεός μας, ελέησέ μας. Αμήν.

(Πηγή: koinoniaorthodoxias.org*, Διασκευή για την Κ.Ο. του κειμένου του Πεντηκοσταρίου)*